

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
12 januari 2015

Ons kenmerk
VH10/16.0000027

Contactpersoon
Wim Engelen

Onderwerp
Resultaten Intelligencepilot woninginbraken

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3299181

Geachte leden van de Raad,

Zoals in de kamerronde van 4 maart 2015 met u besproken tijdens de behandeling van het *Beleidskader Integrale Veiligheid 2016-2018* hebben we in 2015 een pilot Intelligence uitgevoerd rondom het thema woninginbraken. Tijdens die kamerronde heeft de portefeuillehouder toegezegd u over de resultaten te zullen informeren.

I. De context binnen ons lokaal veiligheidsbeleid

Intelligence gaat om het analyseren en duiden van gegevensbestanden om fenomenen en achtergronden in beeld te kunnen brengen met als doel de informatiepositie van de gemeente en zijn partners op het veiligheidsdomein te versterken. Door achtergronden, patronen en trends bij veiligheidsvraagstukken vroegtijdig te herkennen en te doorgronden, investeren we niet alleen in onze informatiepositie maar tegelijkertijd ook in de samenwerking met onze partners. Daarmee is Intelligence een belangrijk instrument bij de informatiegestuurde netwerkaanpak van lokale veiligheidsvraagstukken.

Met de vaststelling van het *Beleidskader Integrale Veiligheid 2016-2018* heeft u met ingang van het begrotingsjaar 2016 middelen in het programma Veiligheid geherprioriteerd ten behoeve van Intelligence. In beginsel willen we 3 jaar de tijd nemen om de Intelligence op het veiligheidsdomein te ontwikkelen en hierbij de volgende slagen maken:

1. Het inrichten van een strategische en tactische informatiepositie op de belangrijkste veiligheidsthema's (delict-, gebieds- en persoonsgericht, primair op de high impact crimes, maar mogelijk ook op de overige veiligheidsthema's).
2. Het inrichten van dashboards om snel managementinformatie te kunnen genereren (delict-, gebieds- en persoonsgericht).
3. Het inrichten van een verwijzindex ter ondersteuning van persoonsgerichte interventies.

De pilot woninginbraken was, naast uiteraard het genereren van gegevens over dit fenomeen, nadrukkelijk ook bedoeld om in beeld te krijgen welke randvoorwaarden binnen onze organisatie

Vervolgvel

1

geregeld dienen te worden om onze ambitie op het terrein van Intelligence de komende jaren te kunnen waarmaken. Ook daar zullen we in deze brief aandacht aan besteden.

II. Definitie van het begrip woninginbraak

Woninginbraak is een delict dat niet als zodanig wordt vermeld in het Wetboek van Strafrecht. Er moet sprake zijn van diefstal of een poging daartoe, zonder gebruik te maken van geweld tegen personen, in combinatie met het wederrechtelijk betreden van een woning. Artikelen 310 en 311 van het Wetboek van Strafrecht zijn van toepassing.

III. De pilot fenomeenanalyse woninginbraken

Bureau Drijfveer uit Tilburg heeft de pilot uitgevoerd. Dit bureau heeft ruime ervaring met de gemeentelijke Intelligence-aanpak in Brabantse steden. De reden om deze expertise in te huren had er ook mee te maken dat er ten tijde van de start van de pilot nog geen structurele uitwisseling plaatsvond van gemeentelijke gegevens met gegevens van met name de politie en het Openbaar Ministerie ten behoeve van een fenomeenanalyse die zou kunnen leiden tot interventiemogelijkheden. Met de pilot wilden we ook de vraag adresseren hoe dit wel structureel zou zijn in te regelen. Om die reden is er ook voor gekozen om het opdrachtgeverschap voor de pilot te beleggen bij de lokale gezagsdriehoek.

De fenomeenanalyse woninginbraken beslaat een onderzoek op basis van gegevens over de periode medio 2012 tot medio 2015. De politie heeft gegevens geleverd over de woninginbraken die in die periode in Nijmegen hebben plaatsgevonden.

Ook is gebruik gemaakt van de High-Impact-Crimes (HIC)-lijst van de politie en de Top-150-lijst van het Veiligheidshuis. Verder zijn gegevens gebruikt uit de Basis Registratie Personen van de gemeente, de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) en diverse procesregistratiesystemen gerelateerd aan de leefgebieden: zorg, inkomen, werk en jeugd.

Tot slot is wetenschapsliteratuur gebruikt, evenals de resultaten van onderzoeken die bij enkele andere grote gemeenten op het gebied van woninginbraken hebben plaatsgevonden, ten behoeve van de duiding van veelal landelijke trends en ontwikkelingen waarvoor verklaringen op lokaal niveau niet (eenvoudig) te geven zijn.

Om de kenmerken van de woningen waar de woninginbraken hadden plaatsgevonden te kunnen relateren aan de BAG was een aantal conversies tussen de gemeente en de politie nodig. De schrijfwijze van de adressen in de Basis Voorziening Handhaving (BVH) van de politie kwamen namelijk in eerste aanleg niet overeen met de voorgeschreven registratie van adressen in de BAG.

Om de verkregen gegevens rechtmatig te kunnen gebruiken voor analysedoeleinden, is in maart 2015 een melding aan het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) gedaan. Het CBP heeft deze melding door middel van een ontvangstbrief vastgesteld en bevestigd.

IV. Samenvatting van de resultaten

- De cijfers

Het aantal woninginbraken laat een sterke afname zien. In 2012 werden er 1.491 woninginbraken geregistreerd; in 2013 waren dat er nog 1.351, een afname van bijna 10 procent. In 2014 was dat cijfer met nog eens ruim 37 procent gedaald naar 844 woninginbraken. Van januari 2015 tot en met juni 2015 werden er bij de politie 324 woninginbraken geregistreerd. Op basis van de laatste cijfers zien we de inbraakcijfers over de eerste 10 maanden van 2015 met een percentage van 29 procent significant lager liggen dan over dezelfde periode in 2014.¹

De bestendige trend is dus dat het aantal woninginbraken in de afgelopen 3 jaren sterk aan het dalen is. Volgens de politie is de daling van de woninginbraken vanaf 2013 voor een deel ook te verklaren vanwege de detentie van een aantal bekende en veelplegende woninginbrekers. Er is hier in het kader van de pilot geen nader onderzoek naar gedaan, maar niet valt uit te sluiten dat een deel van deze veelplegers door de strafrechter een 2-jarige ISD-maatregel (Inrichting Stelselmatige Daders) opgelegd heeft gekregen. Dit kan betekenen dat een aantal veelplegers in de loop van 2015 weer in vrijheid wordt gesteld. Daarmee ligt het in de verwachting dat het aantal woninginbraken komend jaar mogelijk weer gaat stijgen.

Met een oplossingspercentage van 7 procent in 2014 lag Nijmegen overigens net iets onder het landelijk gemiddelde dat tussen de 7 en 9 procent schommelt. De cijfers laten dus overwegend een positief beeld zien.

- Wijken

De wijken waar zowel in 2012, 2013 en 2014 veel woninginbraken plaatsvonden betreffen met name Centrum, Hatert, Nije Veld en Wolfskuil. Ook in de eerste helft van 2015 vonden in deze wijken nog relatief veel woninginbraken plaats. In de wijken Bottendaal, Leuvenbroek, Malvert en Zwanenveld is in absolute aantallen weliswaar minder ingebroken, zij vragen extra aandacht omdat er op basis van een prognose voor de tweede helft van 2015 een stijgingsrisico wordt vastgesteld. Over het algemeen kan worden gesteld dat in de eerste helft van 2015 de meeste inbraken in het zuidelijk deel van Nijmegen plaats vinden; 180 van de in totaal 324.

In met name de wijken Altrade, Biezen, Brakkenstein, Galgenveld, Hazenkamp, Heseveld, Heyendaal, Neerbosch-Oost en St. Anna daarentegen, zien we over de periode 2012 tot en met medio 2015 een grote afname van woninginbraken. Het inbraakrisico in de wijken De Geerkamp, De Hoefkamp, De Meeuwseacker, Heeskesacker en Zellersacker is over de afgelopen jaren nagenoeg nihil gebleken en gebleven.

- Woningkenmerken

Over het algemeen werd in de periode van 2012 tot medio 2015 vooral veel ingebroken in hoekwoningen, rijtjeswoningen en studentenwoningen. Van de 844 woninginbraken in 2014 betrof het in bijna 300 gevallen een huurwoning. In 115 gevallen was er sprake van herhaling en werd er binnen een jaar tweemaal in dezelfde woning ingebroken.

¹ Het verloop van het criminaliteitsbeeld wordt maandelijks door politie en afdeling Veiligheid met de burgemeester besproken.

Vervolgvel

3

Voor een aantal typen woningen geldt dat er in 2014 relatief vaak ingebroken werd in woningen van woningbouwcorporaties, bijvoorbeeld:

1. in 3,0 procent van de *eindwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 1,9 procent van de *eindwoningen* die niet van de corporaties zijn).
2. in 2,0 procent van de *benedenwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 0,7 procent van de *benedenwoningen* die niet van de corporaties zijn).
3. in 1,4 procent van de *tussenwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 1,0 procent van de *tussenwoningen* die niet van de corporaties zijn).

En voor enkele andere woningtypen geldt dat er in 2014 relatief vaak ingebroken werd in woningen die niet van de woningbouwcorporaties zijn. I.c.:

1. In 1,7 procent van de *hoekwoningen* die niet van de woningbouwcorporaties zijn (versus in 1,4 procent van de *hoekwoningen* van de corporaties).
2. In 1,0 procent van de *bovenwoningen* die niet van de woningbouwcorporaties zijn (versus in 0,5 procent van de *bovenwoningen* van de corporaties).

Kijkend naar de ouderdom van de woningen zien we in grote lijnen het volgende beeld: naarmate de woning nieuwer is, is de kans op woninginbraak kleiner. De WOZ-waarde van de woningen laat in grote lijnen het volgende beeld zien: naarmate de WOZ-waarde van de woning hoger is, is de kans op woninginbraak groter.

Het relatief hoge aantal inbraken in Oud-West valt deels te verklaren aan de hand van de woningkenmerken: relatief veel woningen zijn voor 1950 gebouwd. Aan de andere kant staan er relatief weinig vrijstaande woningen, twee-onder-één-kappers en woningen met een hoge WOZ-waarde en zou daar juist een drukkend effect op het aantal woninginbraken van te verwachten zijn.

Het relatief hoge aantal inbraken in Nieuw-West valt niet te verklaren aan de hand van de woningkenmerken: er staan relatief weinig woningen van voor 1950, er staan relatief weinig woningen met een hogere WOZ-waarde en ook de woningtypes waar relatief veel ingebroken wordt komen er niet veel voor.

Het relatief hoge aantal inbraken in het stadsdeel Midden kan redelijk verklaard worden aan de hand van de woningkenmerken: relatief veel woningen zijn voor 1950 gebouwd, er staan relatief veel twee-onder-één-kap-woningen en er staan relatief veel woningen met een WOZ-waarde vanaf € 250 duizend.

Dat de gebiedsverschillen maar deels te verklaren zijn aan de hand van de beschikbare gegevens is niet vreemd. Over allerlei van belang zijnde factoren staan geen data per woning ter beschikking. Denk bijvoorbeeld aan de kwaliteit van het hang- en sluitwerk, de kwaliteit van de kozijnen, de aanwezigheid van buitenverlichting en het toepassen van andere preventieve maatregelen.

- Kans op herhaald slachtofferschap

In de gemeente Nijmegen is de kans op herhaald slachtofferschap binnen een jaar 7,3 procent, terwijl de normale slachtofferkans 1,8 procent is. Daarmee zijn de woningen waar is ingebroken een goede voorspeller van een (nieuwe) woninginbraak.

Uit de analyses blijkt dat de reden van een grotere kans op herhaling vooral gelegen is in de structurele kenmerken, de ligging (groenvoorziening, bebouwing), de toegankelijkheid van de woning, de verlichting of verkeersdrukte ter plaatse.

- Hot times

De inbraken vonden de afgelopen jaren vooral plaats in de maanden oktober, november en december. In 2012 vonden de meeste inbraken plaats in de middag. Inmiddels zien we in 2014 en 2015 een verschuiving naar de avond. Vooral de vrijdag en zaterdag blijven door de jaren heen de dagen waarop de meeste inbraken worden gepleegd. Er vindt daarnaast sinds 2014 een lichte stijging plaats naar de zondag.

- Daderprofiel

Voor de analyse is uitgegaan van de High-Impact-Crimes (HIC)-lijst van de politie over 2014. Op deze lijst staan 93 personen die in 2014 vaker dan driemaal zijn aangehouden voor woninginbraken. Ruim 50 procent van deze groep betrof daders in de leeftijdscategorie van 15 tot en met 29 jaar. Wat opvalt bij de analyse van deze groep, gebaseerd op gegevens die binnen de gemeente Nijmegen over deze personen bekend is, is dat ongeveer 70 procent uit een gezin komt dat bekend is bij de gemeentelijke afdeling Inkomen.

Daarnaast is vastgesteld dat 17 procent van de personen op de HIC-lijst bekend is in de leerplichtregistratie (schoolabsentie), terwijl 27 procent bekend is bij de jeugdzorg. De meeste daders van de HIC-lijst komen oorspronkelijk uit Nijmegen of de regio. Op de HIC-lijst van 2014 stonden 12 personen die begin 2015 niet meer ingeschreven bleken te staan in de Basisregistratie Personen van de gemeente Nijmegen wegens detentie of verhuizing naar andere gemeenten.

Voor de volledigheid zijn de daders van de HIC-lijst vergeleken met de Top-150-lijst van het Veiligheidshuis. In totaal 18 personen bleken zowel op de HIC-lijst als de Top-150-lijst te staan.

- Modus operandi en buit

De meeste (pogingen tot) woninginbraken worden gepleegd via de achterzijde van een woning, meestal via een deur of raam. Vaak wordt gebruik gemaakt van een knip,- of breekvoorwerp zoals een tang, mes, schroevendraaier of koevoet. Men verschaft zich vaak de toegang tot het erf c.q. de woning via een hek, poort, omheining en/of brandgang.

Over de eerste helft van 2015 laten de aangiften van woninginbraken zien dat de meest gehanteerde modus operandi nog steeds een deur aan de achterzijde van de woning is, gevolgd door een raam en dat inklimmingen en insluipingen ten opzichte van de voorgaande jaren toenemen. In de zomermaanden is er opvallend minder sprake van braak en meer van insluipingen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de weersomstandigheden, waardoor ramen en deuren in de zomermaanden vaker open of op een kier blijven staan.

Diefstal van computers, fotocamera's en lenzen uit woningen neemt af. Een verklaring hiervoor lijkt de opmars van de smartphone. Het aantal malen dat er sprake is van diefstal van bankbescheiden, creditcards, geld en sieraden neemt de afgelopen jaren toe. Wat daarnaast verder nog opvalt is dat de diefstal van paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen bij woninginbraken ook toeneemt.

- Preventiemaatregelen

Het certificaat Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) wordt afgegeven als een woning voldoet aan een aantal eisen op het gebied van inbraakpreventie en sociale veiligheid. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) beheert het PKVW. Opvallend voor Nijmegen is het beperkte aantal woningen dat is voorzien van een PKVW-certificaat. Volgens het CCV ligt het aantal PKVW-gecertificeerde woningen in Nijmegen onder het landelijk gemiddelde van 8 procent.

Preventie helpt in het terugdringen van woninginbraken. Bijvoorbeeld door specifieke acties, zoals '1dagniet' (begin 2015), en het faciliteren van burgerinitiatieven zoals buurtpreventie. Met het Burgernet wordt de alertheid bij burgers vergroot, omdat ze een waarschuwing krijgen als er een inbraak in hun omgeving heeft plaatsgevonden.

Niettemin is de conclusie van de analyse dat burgers (te) beperkt worden betrokken bij het voorkomen en aanpakken van woninginbraken. Het initiatief ligt vaak bij hen, terwijl er ook initiatieven te bedenken zijn die starten vanuit de woningcorporaties of gemeente in combinatie met de politie. Het meer betrekken van de burger - en daarmee het verhogen van de heterdaadkracht - heeft verschillende voordelen, ook op het vlak van de aanpak van woninginbraken:

1. Het verhogen van de pakkans
2. Heldere bewijslast bij een heterdaad, waardoor de kans op veroordeling toeneemt.
3. Er is sprake van een doelmatiger inzet bij heterdaad dan bij opsporing achteraf.
4. De burger krijgt meer vertrouwen in de politie, in het bijzonder en de overheid in het algemeen.

V. Onze conclusies ten aanzien van het thema woninginbraken

De pilot laat zien dat het slim combineren van beschikbare data informatie genereert die extra handvatten biedt voor de aanpak. Onder andere het beschrijven van het daderprofiel en de duiding ten aanzien van de woningkenmerken en de "hot times" geven veel mogelijkheden voor preventiever optreden. Maar ook hier geldt dat we keuzes moeten maken, omdat capaciteit beperkt is – al was het maar omdat ook andere criminaliteitsfenomenen aandacht vragen van gemeente, politie en andere partners.

Daarom willen we inzetten op 4 interventies.

1. In het Veiligheidshuis gaan we de HIC-daderlijst van de politie regelmatig screenen om afspraken te maken op zowel de persoon van de dader als in relatie tot gebieden waar stelselmatige woninginbrekers actief zijn. Dit betekent vooral ook een gerichte informatie-uitwisseling tussen recherche, Veiligheidshuis en Veiliger Wijkteams (wijkagenten en toezichthouders) – en strakke regie op de afspraken.
2. In wijken met een hoog inbraakrisico willen we dat in de Veiliger Wijkteams vooral op basis van de informatie over *hot spots* en *hot times* integraal afspraken worden gemaakt over aandacht voor preventie in het kader van gericht toezicht op straat. Die worden ook duidelijk met de bewoners gecommuniceerd. Belangrijk aandachtspunt hierbij zouden huisbezoeken moeten zijn bij bewoners die meer dan eenmaal slachtoffer zijn geworden van woninginbraak,

omdat onderzoek uitwijst dat de kans op hernieuwd slachtofferschap bij deze groep groot is. Tijdens het huisbezoek is dan extra aandacht voor risicobewustzijn en preventieve maatregelen.

3. Voor bewoners zou een herkenbare en gemakkelijk toegankelijke webpagina – bijvoorbeeld gekoppeld aan de websites van gemeente, politie, woningcorporaties en wijkplatforms – met de belangrijkste adviezen om inbraken in de eigen woning te voorkomen (denk aan: kwaliteit van het hang- en sluitwerk en kozijnen, buitenverlichting en de mogelijkheden van buurtpreventie via whatsapp-groepen of andere vormen van alertering). Met die website wordt ook informatie specifiek per wijk gegeven. Zoals over de risico-objecten, en dagen en uren waarop de kans op inbraak het grootst is. Dit moet ook bijdragen aan het versterken van de heterdaadkracht. In enkele Brabantse steden (o.a. Tilburg) blijkt dat het instellen van whatsapp-groepen in wijken een sterke bijdrage levert aan het vertrouwen van de bewoners en bij het terugdringen van woninginbraken. Bewoners zijn daarbij overigens zelf wel verantwoordelijk voor het oprichten van dergelijke whatsapp-groepen en het gebruik daarvan.
4. In de contacten met de woningcorporaties willen we de aandacht blijven vestigen op het belang om bij regulier onderhoud hang- en sluitwerk te updaten, c.q. te vervangen, primair in die wijken en voor die woningen waar het risico op woninginbraak het grootst is. Tegelijkertijd zien wij hier ook een verantwoordelijkheid van de huurders om corporaties hierop aan te spreken.

VI. Onze conclusies ten aanzien van de verdere aanpak van Intelligence op het veiligheidsdomein

De pilot woninginbraken laat zien dat het delen van gegevens tussen de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie en derde instellingen in het kader van een criminaliteitsthema of -fenomeen zeer waardevol is. De capaciteit, kennis en technische analyse-ervaring voor een onderzoek als dit, is binnen de gemeente niet exclusief beschikbaar. Voor de verdere aanpak van Intelligence is dit een noodzaak. Naast de beschikbaarheid van de genoemde expertise dient er ook multidisciplinair en structureel te worden samengewerkt over door de gezagsdriehoek geprioriteerde fenomenen, zodat kruisinzichten ontstaan en een set aan samenhangende maatregelen tot stand kan komen.

VII. De verdere aanpak van Intelligence op het veiligheidsdomein

In de inleiding van deze brief hebben we aangegeven wat ons programma de komende 3 jaar zal zijn. Intelligence op het veiligheidsdomein maakt onderdeel uit van een concernbrede aanpak in het kader van “Big data, smart city”. In dat kader willen we voor het veiligheidsdomein een zogeheten sprint gaan uitvoeren, waarbij een kerngroep samengesteld uit de relevante gemeentelijke afdelingen in 2016 2 producten gaat opleveren:

1. Een eenmalige fenomeenanalyse ten aanzien van het thema verwarde personen.
2. Het structureel inrichten van dashboards.

Vervolgvel

7

Met het inrichten van dashboard voorkomen we dat we moeten werken met gegevens die niet regelmatig zijn geactualiseerd. Dat was in algemene zin wel de handicap bij de uitvoering van de pilot woninginbraken. Dashboards helpen om gegevens op specifieke thema's stelselmatig met elkaar te verbinden en te actualiseren, waardoor snel kan worden geanticipeerd op trends of afwijkingen – vooral ook bij de te kiezen interventies. Ze zijn daarmee een onmisbaar hulpmiddel bij een Intelligence-aanpak.

De kerngroep kunnen we inrichten met de middelen die uw Raad vanaf het begrotingsjaar 2016 in het programma Veiligheid beschikbaar heeft gesteld voor Intelligence. In de jaarlijkse Veiligheidsbrief zullen we u op de hoogte houden van de voortgang en de resultaten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg